

POHJOLAN RYHMÄVASTUU- JA
OIKEUSTURVAVAKUUTUS

Vakuutusehdot
Voimassa 1.10.2006 alkaen.

SISÄLLYSLUETTELO

VA	VASTUUVAKUUTUS	3	5.1	Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus vakuutuksenottajalle (6 § ja 7 §)	6
VA 1	Vakuutuksen tarkoitus	3	5.2	Tiedonantovelvollisuus vakuutetuille (76 §)	6
VA 2	Vakuutetut	3	5.3	Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä (26 § ja 34 §)	6
VA 3	Vakuutuksen voimassaoloalue	3	5.4	Tiedon antaminen ryhmävakuutuksen päättymisestä (77 §)	6
VA 4	Vakuutustapahtumat	3	YL 6	VELVOLLISUUS ESTÄÄ JA RAJOITTA VAHINGON SYNTYMISTÄ	6
4.1	Korvattavat vahingot	3	6.1	Velvollisuus noudattaa suojeluhjeita (31 § ja 34 §)	6
4.2	Korvauspiirin ulkopuolelle jäävät vahingot	3	6.2	Vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus (pelastamisvelvollisuus) (32 §, 34 § ja 61 §)	6
VA 5	Erityisiä toimenpiteitä vakuutustapahtuman sattuttua	3	6.3	Suojeluhjeiden ja pelastamisvelvollisuuden laiminlyönti vastuuvakuutuksessa (31 § ja 32 §)	7
VA 6	Korvaussäännöt	3	YL 7	VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN	7
6.1	Vakuutusmäärä	3	7.1	Vakuutustapahtuman aiheuttaminen (30 § ja 34 §)	7
6.2	Omavastuu	3	7.2	Vastuuvakuutus (30 § ja 34 §)	7
6.3	Yhteisvastuullisuus	3	YL 8	SYNTAKEETTOMUUS JA PAKKOTILA (36 §)	7
6.4	Arvonlisäverolaki	3	YL 9	KORVAUSMENETTELY	7
OI	OIKEUSTURVAVAKUUTUS	3	9.1	Korvauksen hakijan velvollisuudet (69 § ja 72 §)	7
OI 7	Vakuutuksen tarkoitus	3	9.2	Korvausoikeuden vanhentuminen (73 §)	7
OI 8	Vakuutetut	3	9.3	Vakuutusyhtiön velvollisuudet (67 §, 68 § ja 70 §) ..	7
OI 9	Tuomioistuimet ja vakuutuksen voimassaoloalue	3	9.4	Kuitaus vakuutuskorvauksesta	7
OI 10	Korvattavat vakuutustapahtumat	3	YL 10	MUUTOKSENHAKU VAKUUTUSYHTIÖN PÄÄTÖKSEEN (8 §, 68 § ja 74 §)	7
10.1	Vakuutustapahtuman määritelmä	3	10.1	Itseoikaisu	7
10.2	Yksi vakuutustapahtuma	4	10.2	Kuluttajien vakuutustoimisto ja ratkaisusuosituksia antavat lautakunnat	7
10.3	Useita vakuutettuja koskevat riidat	4	10.3	Käräjäoikeus	8
10.4	Saman vakuutetun useat vakuutustapahtumat	4	YL 11	POHJOLAN TAKAUTUMISOIKEUS (75 §)	8
OI 11	Rajoitukset	4	11.1	Vakuutusyhtiön takautumisoikeus kolmatta kohtaan	8
OI 11.1	Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset		11.2	Muut takautumisoikeustilanteet vahinkovakuutuksessa	8
OI 12	Toimenpiteet vakuutustapahtuman satuttua	4	YL 12	VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN	8
OI 13	Korvaussäännökset	4	12.1	Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (18 §)	8
13.1	Vakuutusmäärä	4	12.2	Jatkuvan vakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen kauden vaihtuessa	8
13.2	Omavastuu	4	YL 13	VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN	8
13.3	Korvattavat kustannukset	4	13.1	Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus (12 §)	8
13.4	Korvauksen määrä ja sen laskeminen	4	13.2	Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana (15 §)	8
13.5	Kustannukset, joita vakuutuksesta ei korvata	5	13.3	Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus kauden lopussa (16 §)	8
13.6	Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä	5	13.4	Vakuutuksen päättymisen vakuutetun osalta (77 §)	8
YL	RYHMÄVAKUUTUKSEN YLEISET SOPIMUSEHDOT	5	YL 14	KOLMANNEN HENKILÖN OIKEUDET VASTUUVAKUUTUKSESSA	8
YL 1	ERÄÄT KESKEISET KÄSITTEET	5	14.1	Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa (67 §)	8
YL 2	TIEDONANTOVELVOLLISUUS ENNEN VAKUUTUKSEN TEKEMISTÄ	5	14.2	Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vastuuvakuutuksessa (68 §)	8
2.1	Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus (22 §)	5	YL 15	SOVELLETTAVA LAKI	8
2.2	Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti (23 § ja 34 §)	5	YL 16	MUITA VAKUUTUSSOPIMUSLAISSA KÄSITELTÄVIÄ ASIOITA	8
YL 3	POHJOLAN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	5			
3.1	Vakuutusyhtiön vastuun alkaminen (11 §)	5			
3.2	Vakuutussopimuksen voimassaolo (16 §)	6			
YL 4	VAKUUTUSMAKSU	6			
4.1	Vakuutusmaksun suorittaminen (38 §)	6			
4.2	Vakuutusmaksun viivästyminen (39 §)	6			
4.3	Viivästyneen vakuutusmaksun suorittaminen (42 §)	6			
4.4	Vakuutusmaksun palauttaminen sopimuksen päättyessä (45 §)	6			
4.5	Kuittaus palautettavasta maksusta	6			
YL 5	TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA	6			

VASTUUVAKUUTUS

1 VAKUUTUKSEN TARKOITUS

Vastuuvakuutuksen perusteella

- korvataan kohdassa 4.1 mainitut vahingot
- huolehditaan vahingonkorvauksen perusteiden ja määrän selvityksestä
- neuvotellaan korvauksen vaatijan kanssa
- hoidetaan tai korvataan oikeudenkäynti, jos korvauskysymys joutuu oikeuskäsittelyyn.

2 VAKUUTETUT

Vakuutettuina ovat vakuutussopimuksessa mainitut henkilöt toimiessaan sopimuksessa mainitussa ammatissa, toimessa tai virassa.

3 VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLOALUE

Vakuutus on voimassa Pohjoismaissa.

4 VAKUUTUSTAPAHTUMAT

4.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan se määrä toiselle aiheutetusta henkilö- tai esinevahingosta, josta vakuutettu vahingonkorvaus- ja työsopimuslakien tai muuten voimassa olevan oikeuden mukaan on korvausvastuussa, kun tämä vastuu perustuu vakuutuskauden aikana sattuneeseen tekoon tai laiminlyöntiin.

Vakuutuksesta ei korvata sellaista taloudellista vahinkoa, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon (varallisuusvahinkoa) eikä sakkoa tai muuta senkaltaista seuraamusta.

4.2 Korvauspiirin ulkopuolelle jäävät vahingot

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa

- joka aiheutuu vakuutetulle itselleen, avio- puolisolle, lapselle tai muulle perheenjäsenelle
- jonka vakuutettu aiheuttaa muussa kuin vakuutussopimuksessa mainitussa toiminnassa

7 VAKUUTUKSEN TARKOITUS

Vakuutuksen tarkoituksena on korvata vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä riita- ja rikosasioissa kohdassa 10 tarkoitetuissa vakuutustapahtumissa.

8 VAKUUTETUT

Vakuutettuina ovat vakuutussopimuksessa mainitut henkilöt toimiessaan ammatissaan

- työsuhteessa tai
- virka- tai muussa siihen rinnastettavassa palvelussuhteessa (jäljempänä näissä ehdoissa: virkamiehenä).

9 TUOMIOISTUIMET JA VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLOALUE

Vakuutettu voi käyttää vakuutusta Suomessa tai muissa Pohjoismaissa syntyneissä vakuutustapahtumissa. Lisäksi edellytetään, että ne seikat, joihin vakuutustapahtuma perustuu, ovat syntyneet mainitulla alueella, ja että asia voidaan

- josta vakuutettu on vastuussa työnantajana
- omaisuudelle, joka vahingon aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin tapahtuessa on tai oli vakuutetun hallussa, lainassa tai muutoin hänen hyödykseen käytettävänä, säilytettävänä taikka muulla tavoin käsiteltävänä tai huolehdittavana jota koskeva korvausvastuu perustuu yksinomaan sopimukseen tai muuhun sitoumukseen
- joka on aiheutunut liikennevakuutuslaisesta kuvastusta liikennevahingosta riippumatta siitä, missä mainittu vahinko on sattunut
- joka on aiheutunut rekisteröitävän aluksen tai rekisteröitävän veneen käyttämisestä
- joka on aiheutunut ilma-aluksen käyttämisestä, kun vakuutettu on korvausvelvollinen ilma-aluksen omistajana, haltijana, käyttäjänä tai ilma-aluksessa tehtävää suorittavana
- siltä osin kuin on kysymys potilasvahinkolain tarkoittamasta henkilövahingosta.

5. ERITYISIÄ TOIMENPITEITÄ VAKUUTUSTAPAHTUMAN SATUTTUA

5.1 Vakuutuksen piiriin kuuluvassa asiassa Pohjola selvittää, onko vakuutettu korvausvelvollinen, neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa ja maksaa lain mukaisen korvauksen.

5.2 Vakuutetun tulee varata Pohjolalle tilaisuus vahingon määrän arvioimiseen ja sovintoratkaisun aikaansaamiseen. Jos vakuutettu korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, ei tämä sido Pohjolaa ellei korvauksen määrä ja peruste ole ilmeisen oikea.

5.3 Jos vakuutetulta vaaditaan oikeudenkäynnissä vahingonkorvausta, joka on tämän vakuutuksen perusteella korvattava, vakuutetun on viipymättä ilmoitettava oikeudenkäynnistä Pohjolalle. Pohjola hoitaa tai korvaa vakuutusmäärän rajoissa oikeudenkäynnin vakuutetun puolesta siltä osin kuin siinä on kysymys sanotusta vahingonkorvauksesta.

OIKEUSTURVAVAKUUTUS

välttömästi saattaa käsiteltäväksi käräjäoikeudessa Suomessa.

Vakuutuksesta ei siten korvata kuluja asioissa, jotka käsitellään hallinnollisissa viranomaisissa tai erikoistuomioistuimissa, esimerkiksi lääninhallituksessa, hallinto-oikeudessa, vakuutus-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vakuutuksesta ei myöskään korvata kuluja asioissa, jotka käsitellään Euroopan ihmisoikeustuomioistuimissa, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimissa tai yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimissa. Virkamiehelle korvataan kuitenkin vastaavat kulut kuin työsuhteiselle vakuutetulle olisi korvattu yleisissä tuomioistuimissa, mikäli virkasuhdelainsäädännöstä johtuu, että virkamiehestä koskeva asia käsitellään hallintolainkäytössä.

10 KORVATTAVAT VAKUUTUSTAPAHTUMAT

10.1 Vakuutustapahtuman määritelmä

Vakuutuksesta korvataan vain asiat, jotka liittyvät vakuutetun työsuhteeseen taikka virkamiehenä toimimiseen.

5.4 Jos Pohjola on ilmoittanut vakuutetulle olevansa valmis tekemään vakuutusmäärän rajoissa sopimuksen vahingonkäräsieneen kanssa tämän vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutettu tähän suostu, ei Pohjola ole velvollinen korvaamaan sen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä suorittamaan enempiä selvittelyjä asiassa.

6 KORVAUSSÄÄNNÖT

6.1 Vakuutusmäärä

Vakuutussopimuksen mukainen vakuutusmäärä on Pohjolan korvausvelvollisuuden yläpäärajana jokaisessa vakuutustapahtumassa. Samasta teosta tai laiminlyönnistä aiheutuneet vahingot katsotaan yhdeksi vakuutustapahtumaksi.

6.2 Omavastuu

Vakuutetulla on jokaisessa vakuutustapahtumassa vakuutussopimuksen mukainen omavastuu vahingon määrästä.

6.3 Yhteisvastuullisuus

Jos usea on velvollinen yhteisvastuullisesti korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan ainoastaan se osa vahingosta, mikä vastaa vakuutetun viaksi jäävää syyllisyyttä ja hänen ehkä vakuutustapahtumasta saamaansa etua. Jos muuta perustetta ei ole, suoritetaan pääluvun mukainen osuus yhteisvastuullisesta korvauksesta.

6.4 Arvonlisäverolaki

Vahingon määrää laskettaessa otetaan vähentävänä tekijänä huomioon se verohyöty, joka vahingonkäräsieneellä on vahinkotapahtuman johdosta oikeus saada arvonlisäverotuksessa.

Vakuutuksesta korvattava vakuutustapahtuma on

riita-asiassa

- riidan syntyminen. Riita on syntynyt, kun perusteeltaan tai määrältään yksilöity vaatimus on todisteellisesti ja yksilöidysti kiistetty perusteen tai määrän osalta.

rikosasiassa

- vakuutetun esittämän yksityisoikeudellisen vaatimuksen kiistäminen perusteeltaan tai määrältään
- syytteen nostaminen. Syyte on nostettu, kun haastehakemus on saapunut käräjäoikeuden kansliaan.
- esitutinnan aloittaminen asiassa, josta tehdään syyttämättäjäätämispäätös.

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen voimassaoloa aikana sattunut vakuutustapahtuma. Jos vakuutus kuitenkin vakuutustapahtuman sattuessa on ollut voimassa vähemmän kuin kaksi vuotta, tulee myös niiden seikkojen, joihin asiassa esitetty vaatimus, kiistäminen, työ- tai virkasuhteen päättämislmoitus, syyte taikka

ka epäilty rikos perustuu, olla syntynyt vakuutuksen voimassaoloaikana.

Vakuutuksen voimassaoloaikaan luetaan se aika, jonka vakuutettu on ollut vakuutettuna tällä vakuutuksella.

Jos edellytyksenä asian saattamiselle kärjää-oikeuden tutkittavaksi on jokin oikeustoimi taikka jossakin elimessä tai toimituksessa tehty päätös, kustannukset korvataan siitä lukien, kun sanottu edellytys on täyttynyt.

10.2 Yksi vakuutustapahtuma

Kysymyksessä on yksi vakuutustapahtuma silloin, kun

- kaksi tai useampia tämän vakuutuksen vakuutettuja on riita- tai rikosasiassa samalla puolella
- vakuutetulla tai vakuutetuilla on useita riita- ja rikosasioita, jotka perustuvat samaan tapahtumaan, olosuhteeseen, oikeustoimeen tai oikeudenloukkaukseen taikka samaan tai samanlaiseen, vaikkakin eriperusteiseen vaatimukseen.

10.3 Useita vakuutettuja koskevat riidat

Yhtiön korvausvelvollisuuden ylimpänä rajana yhden vakuutuskauden aikana syntyneistä kustannuksista on vakuutusmäärän kolminkertainen määrä

- jos yhdestä tai useammasta työtaistelutoimenpiteestä on aiheutunut useita vakuutustapahtumia taikka
- jos tämän vakuutuksen vakuutettuja koskevat riita- ja rikosasiat perustuvat saman työnantajan tai samaan konserniin tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvien työnantajien taholta suoritettuihin lomautuksiin, työ-, virka- taikka palvelusuhteen irtisanomisiin tai purkamisiin taikka työ-, virka- taikka palvelusuhteen ehtojen loukkauksiin. Työnantajana pidetään virkamiesten osalta vastaavasti asianomaisia julkisyhteisöjä.

Näissä tapauksissa vakuutuksesta korvattavat kustannukset suoritetaan vakuutuksenotajalle tai sen määräämälle.

10.4 Saman vakuutetun useat vakuutustapahtumat

Yhden vakuutuskauden aikana sattuneiden saman vakuutetun useiden eri vakuutustapahtumien osalta Pohjolan ylin korvausmäärä on yhteensä vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä.

11 RAJOITUKSET

11.1 Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetulle aiheutuvia kuluja asiassa,

1. **joka liittyy lainaan taikka takaukseen, panttaukseen tai muuhun sitoumukseen toisen elinkeino- tai ansiotoimintaansa varten tekemästä velasta tai sitoumuksesta**
2. **joka liittyy saatavaan tai vaateeseen, joka on vakuutetulle siirretty, ellei siirrosta ole riidan syntymisestä tullut kahta vuotta**
3. **jossa on kyse virallisen syyttäjän vakuutettua vastaan ajamasta syytteenä, jos syyte koskee tahallista tekoa, törkeää huolimattomuutta tai törkeää varomattomuutta taikka tekoa, jonka vakuutettu on tehnyt alkoholin tai muun huumausaineen tai väärinkäyttämänsä lääkeaineen vaikutuksen alaisena**
4. **joka liittyy vakuutettua vastaan esitettyyn vahingonkorvaus- tai muuhun vaatimukseen, joka perustuu tekoon, jonka**

puolustus- tai esitutkinnasta aiheutuvia kuluja ei korvata, vaikka syyttäjää ei ajaisi teosta syytettäväksi tai luopuu siitä

5. **joka liittyy vakuutetun esittämään sellaiseen yksityisoikeudelliseen tai muuhun vaatimukseen, joka perustuu edellisessä kohdassa tarkoitettuun tekoon**
6. **joka liittyy lähestymiskieltoon**
7. **josta vakuutetulle aiheutuvia kustannuksia korvataan vastuuvakuutuksesta tai autovakuutukseen liittyvästä oikeusturvavakuutuksesta**
8. **joka liittyy konkurssiin tai ulosottoon, ulosottolaissa tarkoitettuun täytäntöönpanoriitaan taikka ulosottoon liittyvään täytäntöönpanoon**
9. **jossa on kysymys siitä, onko vakuutetun ilmoittamasta vakuutustapahtumasta aiheutuneet kustannukset joko kokonaan tai osittain korvattava oikeusturvavakuutuksesta**
10. **joka liittyy vakuutetun osakkuuteen yrityksessä tai jäsenyyteen yrityksen hallinnollisissa elimissä**
11. **jossa on kyse virantäyttöä koskevasta valituksesta**
12. **joka liittyy patenttiin tai muuhun aineetomaan oikeuteen.**

12 Toimenpiteet vakuutustapahtuman satuttua

12.1 Jos vakuutettu haluaa käyttää vakuutusta, siitä on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti Pohjolalle. Pohjola antaa tällöin vakuutetulle kirjallisen korvauspäätöksen.

12.2 Vakuutetun on käytettävä asiamiehenään asianajajaa tai muuta lakimiestä. **Jos vakuutettu ei käytä lainkaan asiamiestä tai käyttää asiamiehenään muuta kuin oikeustieteen kandidaatin tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon suorittanutta asiamiestä, vakuutuksesta ei suoriteta korvausta.**

12.3 Vakuutetun on oikeudenkäynnissä ja sovintoneuvotteluissa vaadittava vastapuolelta täysimääräisesti korvausta asianajo- ja oikeudenkäyntikulusta. Mikäli vakuutetun vastapuolelleen esittämä oikeudenkäyntikuluvaihtumus on tuomioistuimen päätöksellä hylätty osittain tai kokonaan, päätöksestä on Pohjolan vaatimuksesta valitettava.

Jos vakuutettu ei vaadi vastapuolelta kuluja taikka luopuu vaatimuksesta osittain tai kokonaan ilman Pohjolan suostumusta tahi ei suostu vallittamaan tuomioistuimen oikeudenkäyntikuluja koskevasta tuomiosta, vakuutuksesta suoritettava korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

Riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain mukaisessa sovittelumenettelyssä (tuomioistuinsovittelu) käsiteltävissä asiassa kuluja ei kuitenkaan tarvitse vaatia sovittelumenettelystä aiheutuneista kustannuksista.

12.4 Vakuutetulla ei ole oikeutta myöntää asian hoitamisesta aiheutuneiden kustannusten määrää Pohjolaa sitovasti.

Vakuutetun mahdollisesti asiamiehelleen tai muulle taholle suorittama maksu palkkioista tai kuluista ei sido Pohjolaa arvioitaessa vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrää.

13 KORVAUSSÄÄNNÖKSET

13.1 Vakuutusmäärä

Vakuutuskirjaan tai -sopimukseen merkitty vakuutusmäärä on Pohjolan korvausvelvollisuuden ylimpänä rajana jokaisessa vakuutustapahtumassa.

Mikäli riidanalaisen etuuden arvo on rahassa arvioitavissa, vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata enempää kuin kaksinkertainen määrä riidanalaiseen etuuteen nähden. Etuuden määrää arvioitaessa ei oteta huomioon korko- tai asianajo- ja oikeudenkäyntikuluvaihtumuksia. Mikäli riidan kohteena on toistuvaisluonteinen maksu tai muu rahaerä, etuuden määrää arvioitaessa otetaan huomioon enintään tällaisen maksun tai rahaerän kymmenkertainen määrä.

Korvaus vakuutetun maksettavaksi tuomituista oikeudenkäyntikuluista voi olla enintään puolet vakuutusmäärästä ja edellisen kappaleen tarkoittamissa asioissa enintään sama määrä, mitä vakuutetun omien korvattavien asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen määrä voi olla.

13.2 Omavastuu

Korvattavista kustannuksista vähennetään vakuutuskirjaan merkitty omavastuu.

13.3 Korvattavat kustannukset

Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtumasta aiheutuneet vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut seuraavasti:

13.3.1 Riita-asiassa

Vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet sekä vastapuolelle maksettavaksi tuomitut oikeudenkäyntikulut. Tuomittuja kuluja ei kuitenkaan korvata, mikäli tuomio kulujen osalta perustuu tehtyyn sopimukseen.

Jos asiaa on käsitelty tuomioistuinsovittelussa, korvataan vakuutuksesta myös sovittelijan mahdollisen avustajan palkkiosta ja kuluista riidan osapuolten pääluvun mukaisesti laskettu vakuutetun osuus.

13.3.2 Rikosasiassa

13.3.2.1 Asianomistajana

Vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut siitä osin kuin oikeudenkäynnissä on ollut kysymys rikoksesta johtuvasta muusta vakuutetun yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta kuin oikeudenkäyntikuluista.

13.3.2.2 Vastaajana

Vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut (**ks. kuitenkin ehtokohta 11.1 alakohta 3**).

13.3.3 Muutoksenhausta korkeimpaan oikeuteen

Jos muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen edellyttää valituslupaa, muutoksenhausta aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta vain siinä tapauksessa, että lupa on myönnetty.

Ylimääräisten muutoksenhakukeinojen käyttämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos korkein oikeus on hyväksynyt kantelun, tuomion purkamisen tai palauttanut menetetyt määrääjän.

13.3.4 Yhteinen etu

Mikäli asiassa on kysymys olennaisesti muusta kuin vakuutetun omasta edusta taikka vakuutetulla on vakuutustapahtumassa valvottavana yhteinen etu tällä vakuutuksella vakuuttamattomien kanssa, vakuutuksesta korvataan vain vakuutetun osuudeksi katsottava osa kustannuksista.

13.4 Korvauksen määrä ja sen laskeminen

Vakuutuksesta korvattavat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut määrätään oikeudenkäymiskaa-

ren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti.

Jos tuomioistuin ei asianosaisten myöntämisen tai jonkin muun syyn vuoksi ole lausunut päätöksessään asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista, tai jos asia on ratkaistu myöntämisen mukaisesti tai sovintoteitse, korvattavat kustannukset määritellään ottaen huomioon myös vastaavanlaisissa asioissa yleensä tuomitut tai maksetut kulut. Kustannuksista korvataan kuitenkin enintään tuomioistuimen vakuutetun vastapuolen maksettavaksi veloitettava kulumäärä, ellei tuomioistuin ole ratkaistustaan ilmenevin perustein katsonut, että vakuutetun on itse kärsittävä kuluensa osittain tai kokonaan vahinkonaan.

Asiamiehen käytöstä korvataan kohtuullinen palkkio asiamiehen työstä ja välttämättömiä kuluista. Palkkion ja kulujen kohtuullisuutta määriteltäessä otetaan huomioon riidanalaisen etuuden arvo (ks. erityisesti ehtokohta 13.1 toinen kappale), asian vaikeus ja laajuus sekä suoritettujen työn määrä ja laatu. Korvattavien kustannusten määrä on kuitenkin enintään vakuutetun vastapuolelleen esittämän kuluvaatimuksen suuruinen.

Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään asianajolaskuun tai oikeudenkäyntikuluihin sisältyvän veron, korvauksesta vähennetään kustannuksiin sisältyvä arvonlisävero.

13.5 Kustannukset, joita vakuutuksesta ei korvata

Vakuutuksesta ei korvata

- *kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet ennen vakuutustapahtumaa suoritetuista toimenpiteistä tai asian alustavasta selvittelystä taikka sellaisesta riitaisen asian selvittelystä tai hoitamisesta, jonka seurauksena vakuutettu perustellustikin luopuu vaatimuksistaan vastapuoltaan kohtaan*

RYHMÄVAKUUTUKSEN YLEISET SOPIMUSEHDOT

Yleiset sopimusehdot sisältävät olennaisia osia vakuutuslainsäädännön (543/94) määräyksistä. Suluissa olevat pykälämerkinnät viittaavat niihin vakuutuslainsäädännön säännöksiin, joissa käsitellään mainittuja asioita. Tähän ryhmävakuutukseen sovelletaan jäljempänä olevia vakuutusehtokohtia 1 – 16, *jollei ryhmävakuutuslainsäädännössä ole jonkun asian kohdalta toisin sovittu.*

1 ERÄÄT KESKEISET KÄSITTEET

Vakuutuslainsäädännön keskeinen sisältö (6 §) määritellään vakuutuslainsäädännössä, vakuutuslainsäädännössä ja vakuutusehdoissa.

Vakuutusnottaja (2 §) on se, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutuslainsäädännön.

Vakuutettu (2 §) on se, jonka hyväksi vahinkovakuutus on voimassa.

Vakuutuskausi on sovittu vakuutuslainsäädännössä merkitty vakuutuksen voimassaoloaika.

Vakuutusmaksukausi on ajanjakso, jolta vakuutusmaksu on säännöllisin väliajoin maksettu.

Vakuutustapahtuma on se tapahtuma, jonka perusteella vakuutuksesta suoritetaan korvausta.

- *asiamiehen matkustamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia ja palkkioita*
- *tuomion tai päätöksen täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia*
- *vakuutetun ajanhukkaa, omaa työtä, tulo- tai ansionmenetystä, matkoja tai oleskelukustannuksia eikä sitä lisäkustannusta, joka aiheutuu asiamiehen vaihtamisesta tai vakuutetun omasta kustannuksista lisävästä tai tarpeettomia kustannuksia aiheuttavasta menettelystä*
- *oikeustieteellisen asiantuntijalausannon hankkimisesta aiheutuneita kuluja*
- *rikosilmoituksen tai tutkintapyynnön tekemisestä taikka rikosasian esitutkimuksesta aiheutuvia kuluja*

Rikokseen syylliseksi epäillylle vakuutetulle korvataan kuitenkin lakimiesavun käyttämisestä esitutkimuksessa aiheutuvat kustannukset oikeusturvavakuutuksesta silloin, kun

- 1) esitutkimuksesta seuraa oikeudenkäynti, jonka kulut ovat tästä vakuutuksesta korvattavia tai
- 2) esitutkimuksesta olleesta asiasta tehdään syyttämättäjäätämispäätös.

- *kustannuksia sellaisista seikoista tai todisteista, joita tuomioistuin ei ota huomioon liian myöhään esitettyinä*
- *kustannuksia, jotka vakuutettu tai hänen asiamiehensä ovat aiheuttaneet jäämällä pois tuomioistuimesta, jättämällä noudattamatta tuomioistuimen antamia määräyksiä tai esittämällä väitteen, jonka he ovat tienneet tai heidän olisi pitänyt tietää aiheuttomaksi, taikka muutoin ovat oikeudenkäyntiä pitkittämällä tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet*
- *kustannuksia oikeudenkäynnistä, jonka vakuutettu tai hänen asiamiehensä on aloittanut ilman, että vastapuoli on antanut siihen aihetta, taikka muutoin on tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut tarpeettoman oikeudenkäynnin välimiehen tai sovittelijan palkkiota ja kuluja.*

Ryhmävakuutus (2 §) on vakuutus, jossa vakuutettuina ovat tai voivat olla vakuutuksen ottamista koskevassa sopimuksessa (ryhmävakuutuslainsäädännössä) mainittu ryhmän jäsenet.

Suojeluohje (31 §) on vahinkovakuutuksessa vakuutuslainsäädännössä, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti asetettu velvollisuus noudattaa määräyksiä laitteesta, menettelytavasta tai muusta järjestelystä, jolla on tarkoitus estää tai rajoittaa vahingon syntymistä.

2 TIEDONANTOVELVOLLISUUS ENNEN SOPIMUKSEN TEKEMISTÄ

2.1 Vakuutusnottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus (22 §)

Vakuutusnottajan ja vakuutetun tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset vakuutusyhtiön esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutusnottajan ja vakuutetun tulee lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheutonta viivytystä oikaista vakuutusyhtiölle antamansa, vääriksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

2.2 Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti (23 § ja 34 §)

Jos vakuutusnottaja tai vakuutettu on täytäntönsä edellä mainittua velvollisuuttaan

13.6 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä

13.6.1 Pohjola suorittaa korvauksia vakuutetun asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista lainvoimaisen päätöksen tai sovinnon syntymisen jälkeen.

Lopullinen korvaus suoritetaan sen jälkeen, kun vakuutettu on Pohjolan vaatimuksesta osoittanut maksaneensa kuluista omavastuusuutensa ja mahdollisesti vakuutusmäärän ylittävän osuuden asiamiehen samalle pankkitilille, jolle vakuutuksesta maksettava korvaus suoritetaan.

13.6.2 Pohjolan korvausvelvollisuuden vähennykseksi on luettava kulukorvaus, minkä vakuutetun vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle, mikäli se on saatu perityksi maksuvelvolliselta.

13.6.3 Jos vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle kulukorvausta, joka vakuutuksesta korvausta suoritettaessa on maksamatta, vakuutettu on ennen korvauksen maksamista velvollinen siirtämään oikeutensa kulukorvaukseen Pohjolalle vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrään asti.

Jos vakuutettu on joutunut maksamaan osan kustannuksistaan itse sen vuoksi, että kustannukset ylittävät kohdassa 13.1 mainitun enimmäiskorvauksen, vakuutettu on velvollinen siirtämään vastapuolen kulukorvauksesta Pohjolalle sen osan, joka ylittää vakuutetun itse maksaman osuuden.

13.6.4 Jos vakuutetun vastapuolen maksettavaksi tuomittu tai sovittu kulukorvaus on maksettu vakuutetulle tai hän on muutoin saanut lukea sen hyväkseen, vakuutetun on palautettava Pohjolalle kulukorvaus korkoineen vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrään asti.

menetellyt vilpillisesti, vakuutuslainsäädännössä sidos vakuutusyhtiötä. Vakuutusyhtiöllä on oikeus pitää jo suoritettujen vakuutusmaksut, vaikka vakuutus raukeaisi.

Jos vakuutusnottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa vahinkovakuutuksessa, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evätävä, otetaan huomioon, mikä merkitys seikalla, jota vakuutusnottajan tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutusnottajan ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

3 POHJOLAN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

3.1 Vakuutusyhtiön vastuun alkaminen (11 §)

Vakuutusyhtiön vastuu alkaa osapuolten yhteisesti sopimasta ajankohdasta, joka on merkitty vakuutuslainsäädännössä, jollei alkamisajankohdasta ole sovittu. Vakuutusyhtiön vastuu alkaa, kun vakuutusnottaja tai vakuutusyhtiö on antanut tai lähettänyt hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen.

Jos vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt kirjallisen vakuutushakemuksen vakuutusyhtiölle ja jos on ilmeistä, että vakuutusyhtiö olisi hakemuksen hyväksynyt, vakuutusyhtiö vastaa myös hakemuksen antamisen tai lähettämisen jälkeen sattuneesta vakuutusta-
pauhtumasta.

Vakuutushakemus tai hyväksyvä vastaus, jonka vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt vakuutusyhtiön edustajalle, katsotaan jäteyksi tai lähetetyksi vakuutusyhtiölle.

Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuorokauden aikaan vastaus tai hakemus on annettu tai lähetetty, katsotaan tämän tapahtuneen klo 24.00.

3.2 Vakuutussopimuksen voimassaolo (16 §)

Vakuutussopimus on ensimmäisen vakuutuskauden päätyttyä voimassa sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutuksenottaja tai vakuutusyhtiö irtisano sopimusta. Vakuutussopimus voi päättyä myös muista jäljempänä kohdissa 4.2 ja 14 mainituista syistä.

Vakuutus voi olla myös määräaikainen, jolloin se on voimassa sovitun vakuutuskauden. Vakuutus voi kuitenkin päättyä kesken vakuutuskauden jäljempänä kohdissa 4.2, 14.1 ja 14.2 mainituista syistä.

4 VAKUUTUSMAKSU

4.1 Vakuutusmaksun suorittaminen (38 §)

Vakuutusmaksu on suoritettava kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö lähetti vakuutuksenottajalle maksuvaatimuksen. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse suorittaa ennen vakuutusyhtiön vastuun alkamista eikä myöhempiä maksuja ennen sovitun vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista.

4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen (39 §)

Jos vakuutuksenottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen edellä kohdassa 4.1 tarkoitetussa määräajassa, vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi 14 päivän kuluessa irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Jos vakuutuksenottaja suorittaa vakuutusmaksun ennen irtisanomisajan päättymistä, vakuutus ei kuitenkaan pääty irtisanomisajan kuluessa. Vakuutusyhtiö mainitsee tästä mahdollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoituksessa.

Jos vakuutusmaksua ei suoriteta edellä kohdassa 4.1 tarkoitetussa määräajassa, myöhästymisajalta on suoritettava viivästyskorke korkolain mukaan.

Vakuutusyhtiö on oikeutettu myös vakuutus-
kirjassa mainittuihin korvauksiin lähettämistään perimiskirjeistä. Jos vakuutusyhtiö joutuu perimään vakuutusmaksun oikeusteitse, se on oikeutettu lisäksi lain mukaisiin oikeudenkäyntimaksuihin ja -kuluihin.

4.3 Viivästyneen vakuutusmaksun suorittaminen (42 §)

Jos vakuutuksenottaja suorittaa vakuutuksen koko vakuutusmaksun sen jälkeen, kun vakuutus on päätyttyä, vakuutusyhtiön vastuu alkaa maksun suorittamista seuraavasta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa alunperin sovitun vakuutuskauden loppuun siitä lukien, kun vakuutus tuli uudelleen voimaan.

Jos vakuutusyhtiö ei kuitenkaan halua saatua päättyneitä vakuutusta uudelleen voimaan, vakuutusyhtiö ilmoittaa 14 päivän kuluessa vakuutusmaksun suorittamisesta lukien vakuutuksenottajalle, ettei se suostu ottamaan maksua vastaan.

4.4 Vakuutusmaksun palauttaminen sopimuksen päättyessä (45 §)

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Muu osa jo suoritettua vakuutusmaksusta palautetaan vakuutuksenottajalle.

Palautettavaa vakuutusmaksua määrättäessä voimassaoloaika lasketaan päivinä sen vakuutuskauden mukaan, jota vakuutusmaksu koskee.

*Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta tässä ehtokohdassa jäljempänä mainituissa tilanteissa tai kun asiassa on menetelty viipillises-
ti kohdassa 2.1 tarkoitetuissa tilanteissa.*

*Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta erikseen, jos palautettava maksu on vähemmän kuin vakuutussopimuksissa mainittu euro-
määrä.*

*Vakuutusyhtiö perii kultakin vakuutuskaudelta vakuutus-
kirjassa tai vakuutussopimuksessa mainitun vähimmäismaksun.*

4.5 Kuittaus palautettavasta maksusta

Vakuutusyhtiö voi vähentää palautettavasta vakuutusmaksusta maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut vakuutusyhtiön erääntyneet saatavat.

5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA

5.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus vakuutuksenottajalle (6 § ja 7 §)

Vakuutussopimuksen solmimisen jälkeen vakuutusyhtiö antaa vakuutuksenottajalle vakuutus-
kirjan sekä vakuutusehdot.

Vakuutuksen voimassaoloaikana vakuutusyhtiö lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmäärästä ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä.

5.2 Tiedonantovelvollisuus vakuutetuille (76 §)

Jos ryhmävakuutuksessa on sovittu, että vakuutusyhtiö pitää luetteloja ryhmävakuutuksen vakuutetuista, antaa vakuutusyhtiö vakuutetuille vakuutuksen voimaan tultua ja sen jälkeen kohtuullisin väliajoin tietoja vakuutusturvan laajuudesta, vakuutusturvan olennaisista rajoituksista, vakuutussopimukseen perustuvista vakuutetun velvollisuuksista sekä siitä, millä tavalla vakuutuksen voimassaolo riippuu vakuutetun kuulumisesta ryhmävakuutussopimuksessa mainittuun ryhmään.

Jos vakuutusyhtiö ei pidä luetteloja vakuutetuista, annetaan edellä mainitut tiedot vakuutetuille olosuhteet huomioon ottaen sopivalla ryhmävakuutussopimuksessa sovitulla tavalla.

Jos vakuutusyhtiö on jättänyt vakuutetuille antamatta tarpeellisia tietoja tai on antanut hänelle siitä virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, vakuutuksen katsotaan olevan voimassa hänen hyväkseen sen sisältöisenä kuin hänel-

lä oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

5.3 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä (26 § ja 34 §)

*Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa vakuutusyhtiölle vakuutussopimusta päätettäessä ilmoitetuissa olosuhteissa tai vakuutus-
kirjaan merkityssä asiantilassa vakuutuskauden aikana tapahtuneesta olennaisesta vahingon-
vaaraa lisäävästä muutoksesta, jota vakuutusyhtiön ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta päätettäessä. Vakuutuksenottajan on ilmoitettava tällaisesta muutoksesta vakuutusyhtiölle viipymättä ja kuitenkin viimeistään muutosta seuraavan vakuutusmaksun suorittamisen yhteydessä.*

*Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa vaaran lisääntymisestä, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evätävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vahingonvaaraa lisänneellä muut-
tuneella olosuhteella on ollut vahingon synty-
miseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.*

5.4 Tiedon antaminen ryhmävakuutuksen päättymisestä (77 §)

Jos ryhmävakuutus päättyy vakuutusyhtiön tai ryhmävakuutuksen ottajan toimenpiteiden johdosta, ilmoittaa vakuutusyhtiö vakuutetuille päättymisestä. Jos ryhmävakuutussopimuksessa on sovittu, että vakuutusyhtiö pitää luetteloja ryhmävakuutuksen vakuutetuista, lähetetään vakuutetuille ilmoitus vakuutuksen päättymisestä. Jos vakuutusyhtiö ei pidä luetteloja vakuutetuista, annetaan ilmoitus päätymisestä samalla tavoin kuin ryhmävakuutus-
sopimuksessa on sovittu meneteltäväksi kohdassa 5.2 mainittujen tietojen antamisessa.

Vakuutetun osalta vakuutus päättyy kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö lähetti vakuutetuille ilmoituksen päättymisestä tai ilmoitti ryhmävakuutuksessa sovitulla tavalla vakuutuksen päättymisestä.

6 VELVOLLISUUS ESTÄÄ JA RAJOITTAA VAHINGON SYNTYMISTÄ

6.1 Velvollisuus noudattaa suoje- luohjeita (31 § ja 34 §)

*Vakuutetun tulee noudattaa vakuutus-
kirjassa, vakuutusehdoissa tai kirjallisesti muutoin annettuja suoje-
luohjeita. Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suoje-
luohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tule-
vaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evätävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suoje-
luohjeen laiminlyönnillä on ollut vahingon syn-
tymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuu-
tetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu
sekä olosuhteet muutoin.*

6.2 Vahingon torjumis- ja rajoittamis- velvollisuus (pelastamisvelvollisuus) (32 §, 34 § ja 61 §)

Vakuutustapahtuman sattuessa tai välittömästi uhatessa vakuutetun tulee kykyjensä mukaan huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta. Jos vahinko on ulkopuolisen aiheuttama, vakuutetun tulee ryhtyä tarpeellisiin toi-

miin vakuutusyhtiön oikeuden säilyttämiseksi vahingon aiheuttajaa kohtaan. Vakuutetun on pyrittävä esimerkiksi selvittämään vahingon aiheuttajan henkilöllisyys. Jos vahinko on aiheutettu rangaistavalla teolla, vakuutetun tulee viivytyksettä ilmoittaa asiasta poliisiviranomaisille ja vaatia oikeudessa rikoksentehtäjiä rangaistusta, jos vakuutusyhtiön etu sitä vaatii. Vakuutetun tulee muutoinkin noudattaa vakuutusyhtiön vahingon torjumiseksi ja rajoittamiseksi antamia ohjeita.

Vakuutusyhtiö korvaa edellä mainitun pelastamisvelvollisuuden täyttämistä aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, vaikka vakuutusmäärä siten ylittäisikin.

Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt edellä tarkoitettua pelastamisvelvollisuutensa, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

6.3 Suojeluohjeiden ja pelastamisvelvollisuuden laiminlyönti vastuuvakuutuksessa (31 § ja 32 §)

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen tai pelastamisvelvollisuutensa tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen tai pelastamisvelvollisuutensa törkeästi huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7 VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN

7.1 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen (30 § ja 34 §)

Vakuutusyhtiö on vastuusta vapaa vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästi huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä.

Harkittaessa, onko korvausta edellä mainituissa tapauksissa alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vakuutetun henkilön toimenpiteellä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutetun henkilön tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

7.2 Vastuuvakuutus (30 § ja 34 §)

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästi huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta va-

hinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

8 SYYNTAKEETTOMUUS JA PAKKOTILA (36 §)

Vakuutusyhtiö ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuihin kohtiin 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman tai laiminlyödessään suojeluohjeen noudattamisen taikka pelastamisvelvollisuuden oli sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta.

Vakuutusyhtiö ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5, 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman taikka laiminlyödessään suojeluohjeen noudattamisen tai pelastamisvelvollisuuden toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

9 KORVAUSMENETTELY

9.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet (69 § ja 72 §)

Vakuutusyhtiölle on varattava tilaisuus vahingon tarkastamiseen. Vahingoittunutta esinettä ei saa hävittää ilman erityistä syytä. Rikoksesta on viipymättä ilmoitettava poliisiviranomaiselle.

Korvauksen hakijan on annettava vakuutusyhtiölle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen vakuutusyhtiön vastuun selvittämiseksi. Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vakuutustapahtuma sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja kenelle korvaus on suoritettava (esimerkiksi poliisitutkintapöytäkirja ja rikosilmoitus). Asiakirjat ja selvitykset korvauksen hakijan on hankittava ja toimitettava yhtiölle omalla kustannuksellaan.

Korvauksen hakija on velvollinen hankkimaan selvitykset, jotka ovat kohtuudella hänen saatavissaan ottaen kuitenkin huomioon myös vakuutusyhtiön mahdollisuudet hankkia selvitystä.

Vakuutusyhtiö ei ole velvollinen suorittamaan korvausta ennen kuin se on saanut edellä mainitut selvitykset.

Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut vakuutusyhtiölle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutustapahtuman ja vakuutusyhtiön vastuun selvittämisen kannalta, voidaan hänen korvaustaan alentaa tai se evätä sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

9.2 Korvausoikeuden vanhentuminen (73 §)

Vakuutuskorvausta on haettava vakuutusyhtiöltä vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija sai tietää mahdollisuudestaan saada korvausta ja viimeistään 10 vuoden kuluttua vakuutustapahtuman sattumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta. Jos korvausvaatimusta ei esitetä tässä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.

9.3 Vakuutusyhtiön velvollisuudet (67 §, 68 § ja 70 §)

Vakuutusyhtiö suorittaa vakuutustapahtumasta johtuvan vakuutus sopimuksen mukaisen korvauksen tai ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun se on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Vastuuvakuutusta koskevasta korvauspäätöksestä vakuutusyhtiö lähettää tiedon myös vahinkoa kärsineelle.

Vakuutusyhtiö ilmoittaa vajaanvaltaisen kotipalkan holhousviranomaiselle lautakunnalle vajaanvaltaiselle suorittavasta muusta kuin mainitusten tai varallisuuden menetysten korvaamisesta koskevasta vakuutuskorvauksesta.

Viivästyneelle korvaukselle vakuutusyhtiö maksaa korkolaisaa säädetyin viivästyskoron.

9.4 Kuittaus vakuutuskorvauksesta

Vakuutusyhtiö voi vähentää korvauksesta maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut vakuutusyhtiön erääntyneet saatavat.

10 MUUTOKSENHAKU VAKUUTUSYHTIÖN PÄÄTÖKSEEN (8 §, 68 § JA 74 §)

Vakuutuksenottajalla tai korvauksenhakijalla on käytettävissään eri keinoja saada muutosta vakuutusyhtiön päätökseen. Jos yhteydenotto vakuutusyhtiöön ei selvitä asiaa, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Kuluttajien vakuutus toimistosta tai pyytää ratkaisusuosituksia lautakunnista. Tyytymättömällä on myös mahdollisuus nostaa kanne oikeudessa vakuutusyhtiötä vastaan.

10.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija epäilee virhettä vakuutusyhtiön päätöksessä, hänellä on oikeus saada lähempää tietoa seikoista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Vakuutusyhtiö oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aihetta.

10.2 Kuluttajien vakuustustoimisto ja ratkaisusuosituksia antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija on tyytymätön vakuutusyhtiön päätökseen, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Kuluttajien vakuustustoimistosta. Toimisto on puolueeton elin, jonka tehtävänä on neuvoa kuluttajia vakuutus- ja korvausasioissa.

Vakuutusyhtiön päätös voidaan viedä Kuluttajien vakuustustoimiston yhteydessä toimivaan Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista vakuutus suhteessa.

Vakuutusyhtiön päätös voidaan saattaa käsiteltäväksi myös kuluttajavalituslautakuntaan, joka antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalainsäädännön perusteella.

Lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asiaa, joka on käsitelty oikeudessa tai on siellä viereillä Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat maksuttomia.

10.3 Käräjäoikeus

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy vakuutusyhtiön päätökseen, hän voi panna vireille kanteen vakuutusyhtiötä vastaan. Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa tai vakuutusyhtiön kotipaikan taikka Suomessa olevan vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei Suomen kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Kanne vakuutusyhtiön tekemän päätöksen johdosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon vakuutusyhtiön päätöksestä ja tästä määräajasta. Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.

11 POHJOLAN TAKAUTUMISOIKEUS (75 §)

11.1 Vakuutusyhtiön takautumisoikeus kolmatta kohtaan

Vakuutetun oikeus vahingonkorvaukseen vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmantelta henkilöltä siirtyy vakuutusyhtiölle sen suorittamaan korvausmäärään saakka. Jos vahingon on aiheuttanut luonnollinen henkilö yksityishenkilönä tai vahingonkorvauslain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna työntekijänä, virkamiehenä tai muuna tässä lainkohdassa tarkoitettuna henkilönä, syntyy vakuutusyhtiölle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa vahingosta huolimattomuudestaan riippumatta.

11.2 Muut takautumisoikeustilanteet vahinkovakuutuksessa

Vakuutusyhtiön takautumisoikeus vakuutuksenottajaa, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan määräytyy vakuutusopimuslain 75 §:n 4 momentin mukaisesti.

12 VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

12.1 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (18 §)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan uusia olosuhteita, jos

- 1) *vakuutuksenottaja tai vakuutettu on laiminlyönyt kohdassa 2 tarkoitettua tiedonantovelvollisuutensa tai*
- 2) *vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.3 tarkoitettu muutos.*

Vakuutusyhtiö lähettää ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

12.2 Jatkuvan vakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen kauden vaihtuessa

A. Ilmoitusmenettely

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja ja -maksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteen on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- ennalta arvaamaton olosuhteiden muutos (esimerkiksi kansainvälinen kriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, suurennettomuus)
- vakuutuksen korvausmenon muutos.

Vakuutusyhtiöllä on lisäksi oikeus tehdä vakuutusehtoihin ja muihin sopimusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutussopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos vakuutusyhtiö tekee vakuutussopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, vakuutusyhtiö lähettää maksuvaatimuksen yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu ja muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

Muutos tulee voimaan sen vakuutuskauden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos vakuutusyhtiö muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä luetelluissa tapauksissa tai poistaa vakuutuksesta voimakkaasti markkinoidun edun, vakuutusyhtiön on kirjallisesti irtisanottava vakuutus päätymään vakuutuskauden lopussa. Irtisanomista koskeva ilmoitus lähetetään viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

13 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

13.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus (12 §)

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutus päätymään vakuutuskauden aikana. Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt myöhemmää vakuutuksen päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty vakuutusyhtiölle.

13.2 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana (15 §)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päätymään vakuutuskauden aikana, jos

- 1) *vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos vakuutusyhtiö oikean asianlaidan tuntien ei olisi vakuutusta myöntänyt*
- 2) *vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota vakuutusyhtiön ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta päätettäessä*
- 3) *vakuutettu on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt suojeleluohjeen noudattamisen*
- 4) *vakuutettu on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta aiheuttanut vakuutustapahtuman tai*
- 5) *vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut vakuutusyhtiölle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta.*

Vakuutusyhtiö suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2 mukaisesti.

13.3 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus kauden lopussa (16 §)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vahinkovakuutus päättyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanomista koskeva ilmoitus lähetetään viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

13.4 Vakuutuksen päättymisen vakuutetun osalta (77 §)

Edellä tässä kohdassa mainituissa tilanteissa vakuutusyhtiö ilmoittaa vakuutuksen päättymisestä vakuutetulle kohdan 5.2 mukaista menettelyä käyttäen.

Vakuutetun osalta vakuutus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutusyhtiö lähetti vakuutetulle ilmoituksen päättymisestä tai ilmoitti ryhmävakuutuksessa sovitulla tavalla vakuutuksen päättymisestä.

14 KOLMANNEN HENKILÖN OIKEUDET VASTUUVAKUUTUKSESSA

14.1 Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa (67 §)

Vahinkoa kärsineellä on vastuuvakuutuksessa oikeus vaatia vakuutussopimuksen mukainen korvaus suoraan vakuutusyhtiöltä, jos vakuutettu on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön.

Jos vakuutusyhtiölle esitetään korvausvaatimus, vakuutusyhtiö ilmoittaa tästä vakuutetulle ilman aiheutonta viivytystä sekä varaa hänelle tilaisuuden esittää selvitys vakuutustapahtumasta. Vakuutetulle lähetetään tieto asian myöhemmästä käsittelystä.

Jos vakuutusyhtiö hyväksyy vahinkoa kärsineen korvausvaatimuksen, hyväksyminen ei sido vakuutettua.

14.2 Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vastuuvakuutuksessa (68 §)

Vahinkoa kärsineellä on oikeus nostaa Pohjolan korvauspäätöksen johdosta kanne Pohjolaa vastaan tai saattaa asia Vakuutuslautakunnan tai kuluttajavaltuslautakunnan käsiteltäväksi kohdan 10 mukaisesti.

15 SOVELLETTAVA LAKI

Kaikissa vakuutuksissa sovelletaan Suomen lakia.

16 MUITA VAKUUTUSSOPIMUSLAISSA KÄSITELTÄVIÄ ASIOITA

Vakuutussopimuslaissa on säännöksiä myös seuraavista ryhmävakuutusta koskevista asioista:

Soveltamisala (1 §)

Säännösten pakottavuus (3 §)

Samastaminen (33 §)

Virheellisten tietojen ja vaaran lisääntymisen merkityksettömyys (35 §)

Maksun suorittaminen pankkiin tai postiin (44 §)

Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen (46 §)

Monivakuutus (59 § ja 60 §)

Maksu väärälle henkilölle (71 §)

Vakuutusyhtiön takautumisoikeus vakuutuksenottajaa, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan (75 § 4 momentti)

Vakuutetun ilmoitukset (78 §)

